

IvDM. DRIVE to Innovate

Uitdaging

De auto-industrie is een van de meest innoverende industrieën, die al veel heeft gedaan om het milieu niet onnodig te belasten. Zo werd de uitstoot van schadelijke stoffen als fijnstof, koolwaterstoffen en NOx de afgelopen decennia sterk verlaagd. Maar de ontwikkelingen op dit gebied – denk aan het terugdringen van CO₂-uitstoot – staan zeker nog niet stil. Een proactieve, positieve opstelling van de mobiliteitsbranche en de bereidwilligheid om mee te denken en mee te doen aan de ontwikkeling van een verantwoord mobiliteitsbeleid zullen een positieve invloed hebben op de reputatie van de sector. De branche onderkent haar maatschappelijke verantwoordelijkheid daarin ten volste.

Het vergaren, bundelen en toegankelijk maken van milieu- en duurzaamheidskennis binnen de mobiliteitsbranche is daarvoor van essentieel belang. Het stelt de branche in staat om goede voorlichting te geven aan het bedrijfsleven en consumenten en maakt de branche een sterke gesprekspartner jegens de overheid, NGO's, milieubeweging en consument. Daarnaast geeft een hoog kennisniveau de branche invloed op het duurzaamheidsbeleid van de overheid en invloed op de maatregelen die daar ongetwijfeld mee gepaard zullen gaan. Zo kan de branche uitgroeien tot een partner die nog beter bijdraagt aan het zoeken naar oplossingen en het beantwoorden van vraagstukken op het gebied van duurzame mobiliteit.

In de uitwerking en uitvoering van nieuwe plannen en het management van mobiliteit ruimt de overheid een steeds grotere plaats in voor het bedrijfsleven. Het in samenwerking met ondernemers toepasbaar maken van nieuwe kennis is dan ook een belangrijke uitdaging voor een onafhankelijk kennisinstituut. Hiermee kan de mobiliteitsbranche laten zien dat zij leiding wil nemen in de transitie naar een duurzamer mobiel Nederland. Om deze redenen hebben de branchepartijen BOVAG en RAI Vereniging aan Innovam gevraagd het initiatief te nemen voor het oprichten van het Instituut voor Duurzame Mobiliteit (IvDM).

Missie en Doel

IvDM heeft een missie. Het wil zijn: het toonaangevende, onafhankelijke kennisinstituut voor duurzame mobiliteit en aanjager in een netwerk voor duurzame innovatie binnen de branche. Het is de kracht van dit netwerk waardoor de sector zelf aan de eigen 'vergroening' kan werken.

IvDM opereert niet alleen namens de twee grote brancheorganisaties RAI en BOVAG binnen de mobiliteitsbranche, maar maakt ook onderdeel uit van het kennis- en opleidingsinstituut Innovam. Innovam speelt een belangrijke rol in de beroepsopleidingen voor de motorvoertuigen- en tweewielerbranche en traint jaarlijks vele duizenden monteurs, verkopers en servicemedewerkers.

Doel van IvDM is om kennis en bewustwording op het gebied van milieu en duurzaamheid bij ondernemers, medewerkers en klanten in de motorvoertuigen- en tweewielerbranche te bevorderen. Vanzelfsprekend zoekt IvDM samenwerking met andere partijen die actief zijn op het gebied van verkeer, milieu en onderzoek, om zo tot een optimale invulling van de doelstellingen van het instituut te komen. We kunnen de transitie naar een duurzamer mobiel Nederland versnellen door gebruik te maken van succesvolle samenwerkingsverbanden tussen partijen die in dezelfde richting denken, tussen ideeën die dezelfde doelen hebben, en tussen ontwikkelingen in Nederland en wereldwijd.

Aanpak

Wat is duurzame mobiliteit? En hoe laten we de branche zelf de leiding nemen in innovatie en duurzaam ondernemen? Daar is geen vaste route voor, geen pad dat elke ondernemer eenvoudig kan bewandelen. Wel is zeker dat de koplopers voorbij slimme technologie, sales en efficiency denken – begrippen die in de automotive bedrijven nog steeds een anker vormen. Deze tijd stelt andere prioriteiten in de sector, zoals state-of-the-art vakmanschap, grensverleggend leiderschap, verantwoord ondernemerschap en blijvende, duurzame innovatiekracht.

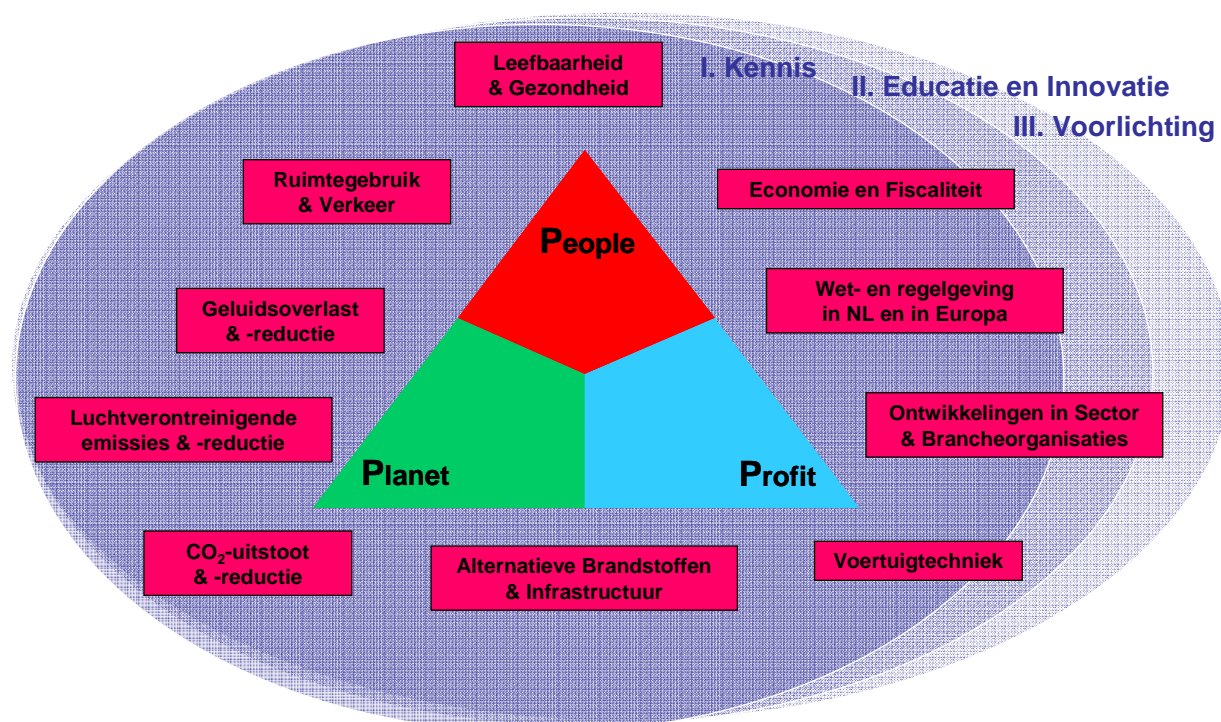
Het is voor ondernemingen van belang om voortdurend in te spelen op trends in de maatschappij. Deze bepalen de 'leefomgeving', de markt of zelfs het bestaansrecht van een onderneming. Ze zijn ook de *drivers* en inspiratiebronnen voor nieuwe producten en diensten. Op dat snijvlak helpt IvDM professionals en organisaties in de branche zich te ontwikkelen en (new) business te maken van duurzame mobiliteit. IvDM richt zich met haar activiteiten op verschillende doelgroepen, van jong talent in de branche en

ervaren professionals tot directeuren en eigenaren. Ieder hebben zij hun eigen rol en ontwikkelbehoeften in kennisdelen, training en innovatie, en in voorlichting aan mobiliteitsconsumenten. IvDM onderscheidt tien rollen of bekwaamheden om succesvol te zijn in de duurzame mobiliteitsbranche van morgen. Het instituut staat voor een waarderende benadering, waarin branchespelers zich langs hun sterke punten tot duurzame partijen ontwikkelen. Deze aanpak, die wordt beschreven in het Koersdocument IvDM, vereist een innovatief klimaat, nieuw perspectief, nieuwe instituties, netwerken en regels. Om hierin een aantrekkelijke partner te zijn en effectief te kunnen opereren, staat IvDM als netwerkorganisatie voor een aanpak waarin kennis delen, onconventioneel denken, humor en open communicatie centraal staan.

Tien facetten van Duurzame Mobiliteit

IvDM definieert duurzame mobiliteit als het vermogen om te voldoen aan de behoefte van onze samenleving om je vrij te bewegen, toegang te hebben, te communiceren, te handelen en verbindingen te leggen zonder essentiële menselijke of ecologische waarden van vandaag of in de toekomst op te offeren (WBCSD, 2004). Binnen deze context richt het instituut zich op drie functionele gebieden: (1) Kennis, (2) Educatie & Innovatie en (3) Voorlichting.

IvDM heeft verschillende thema's en vraagstukken bijeengebracht in een model van tien facetten van duurzame mobiliteit. Deze zijn gepositioneerd rondom de drie kerndomeinen van de maatschappelijk verantwoorde onderneming, oftewel de 3 P's. Deze staan voor People (sociaal-cultureel domein), Planet (natuur en milieu domein) en Profit (economisch domein). Zie figuur 1.

Figuur 1. Tien-facettenmodel voor Duurzame Mobiliteit van IvDM met functionele gebieden (I-III) rondom de maatschappelijk verantwoorde onderneming.

Voor kansrijke combinaties van kerndomeinen en mobiliteitsfacetten zijn in de opstartfase van het instituut deelprogramma's geïdentificeerd. Deze worden momenteel beschreven in Koers, Strategisch Document IvDM 2008-2012, en in de uitwerking van het Jaarplan voor 2009.

Positionering

IvDM wordt het kennisinstituut van en voor de mobiliteitsbranche en zal als gezaghebbend instituut en autoriteit op het gebied van duurzaamheid in de mobiliteitsbranche tevens fungeren als het denk- en doeplatform tussen overheid en branche, met als voordelen:

1. een directe link naar de mobiliteitsbranche;
2. een belangrijke link naar de consument door de directe relatie met de branche;
3. een directe link naar de opleiding- en examenorganisatie voor medewerkers in de mobiliteitsbranche en voor de leerlingen in het beroepsonderwijs.

Het instituut voert zelf geen (wetenschappelijke) onderzoeken uit, maar beoordeelt en bundelt bestaande actuele kennis gebaseerd op wetenschappelijke studies en rapporten, onderzoeken en kennis/ervaring afkomstig van de branche. Daarnaast kunnen opdrachten worden verstrekt aan onderzoeksbureaus en kennisinstellingen om relevante (ontbrekende) kennis te vergaren. IvDM zal actief betrokken zijn bij en samenwerken met de relevante 'kenniswereld' (universiteiten, onderzoeksbureaus, internationale kenniscentra, etcetera).

Kortom, IvDM is een onafhankelijk, objectief instituut dat analyses, kennis en feiten verzamelt ten behoeve van de mobiliteitsbranche. Het is een analyse-instituut en communiceert over analyses en feiten; het is anderzijds aan de brancheorganisaties BOVAG en RAI om standpunten in te nemen en deze te communiceren. De informatie die nodig is om tot deze standpunten te komen, komt in belangrijke mate van IvDM.

Platformfunctie

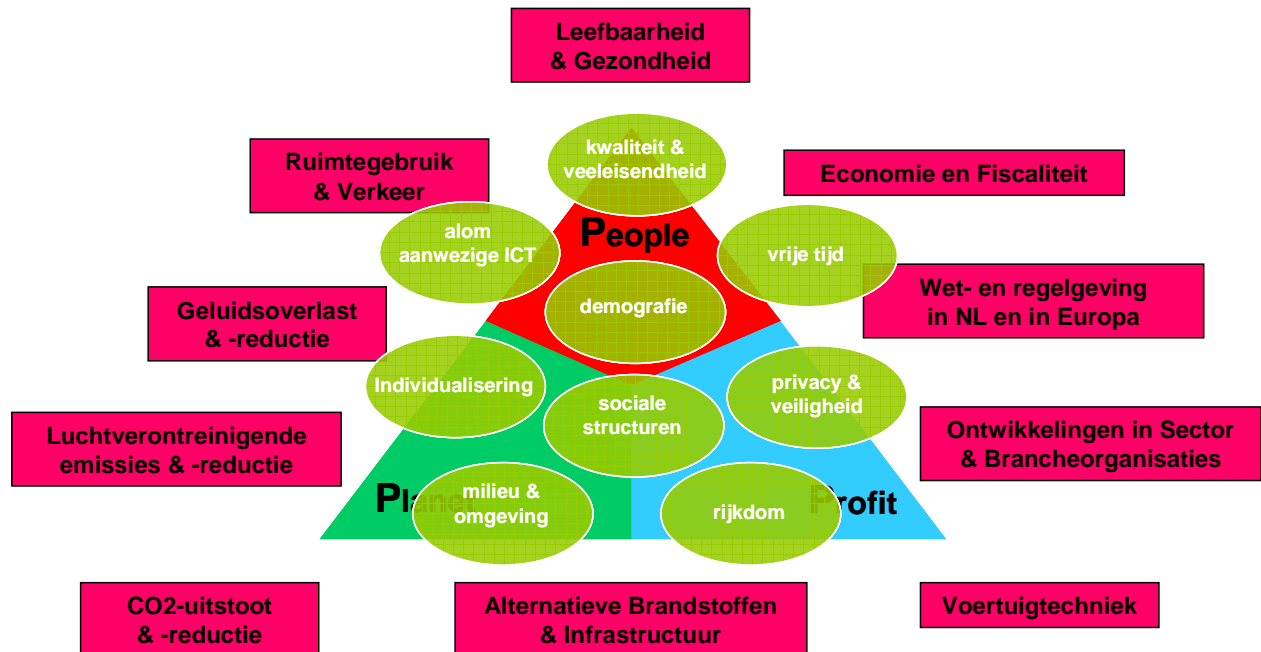
Er is geen enkelvoudige oplossing die de huidige niet-duurzame mobiliteit in Nederland omvormt tot een duurzame situatie. Het vinden van werkelijk duurzame oplossingen vraagt om een brede coalitie en langdurige samenwerking tussen overheid, de sector zelf, NGO's en de samenleving. IvDM zal in nauwe samenwerking met de brancheorganisaties een belangrijke bijdrage leveren aan deze transitie, die om radicale innovaties in alle bovengenoemde facetten van mobiliteit vraagt. Door een platform te creëren waarin overheid, sector en maatschappelijke organisaties kennis en visie uitwisselen, versterkt IvDM de betrokkenheid en bijdrage van de branche bij het op elkaar laten aansluiten van de verschillende onderdelen van het milieubeleid, alsmede de acceptatie en praktische uitvoerbaarheid hiervan. Het instituut levert onafhankelijke bijdragen aan het platform en coördineert onderzoek.

Megatrends bieden noodzaak en kansen

Welke trends zijn belangrijk voor onze mobiliteit nu en in de nabije toekomst? Deze trends geven de input van de maatschappij aan de branche of over een specifiek issue. Trends zijn zowel visionair en 'ontwerpen' de toekomst, als observerend en sturend vanuit het verleden. Ze bepalen in hoge mate de gezamenlijke duurzaamheidsagenda van de brancheorganisaties RAI en BOVAG.

Deze trends die duurzame innovatie beïnvloeden, zijn op hun beurt afgeleid van een aantal megatrends die de grote veranderingen in de wereld vormgeven. Megatrends zijn stabiele, langlopende veranderingen waarmee de overheden, NGO's, brancheorganisaties, ondernemers en individuen om moeten leren gaan. Ze gebeuren, of we het willen of niet. Figuur 2 laat negen megatrends zien (The Bridge, 2008) in de context van duurzame mobiliteit (Tien-facettenmodel). In het Koersdocument IvDM worden deze verder beschreven.

Werken aan duurzame mobiliteit biedt kansen voor burgers, voor onze leefomgeving en voor wakkere ondernemers om duurzame innovaties vóór of tegen genoemde trends te ontwikkelen. Voor IvDM is het een uitdaging om voor en door ondernemers in de branche rekening te houden met trends en deze waar mogelijk te beïnvloeden. Zoals eerder opgemerkt, is het voor ondernemingen van groot belang om voortdurend in te spelen op maatschappelijke trends.

Figuur 2. Megatrends geplot in het Tien-facettenmodel voor Duurzame Mobiliteit van IvDM.

Van kansen naar duurzaamheidsprogramma

Wat gaat IvDM doen? In de opstartfase (eind 2008 – begin 2009) werkt het aan een verkenning van de inhoudelijke facetten van duurzame mobiliteit oriënteert het zich op potentieel krachtige partnerships in het kennisnetwerk. Het doel is hier om van kansen in een combinatie van duurzaamheidsfacetten te komen tot een samenhangend programma binnen de drie functionele gebieden: (1) Kennis, (2) Educatie & Innovatie en (3) Voorlichting. Het voorlopig resultaat bestaat uit twaalf deelprogramma's voor de periode 2008-2012. Deze zijn afgebeeld in het facettenmodel van figuur 3. Hier worden ze kort toegelicht aan de hand van kansrijke samenwerkingen met partners uit de brancheorganisaties, kenniswereld, overheid, NGO's en ondernemers in de branche. IvDM ziet samenwerken aan duurzame innovatie als de sleutel tot duurzame mobiliteit.

De twaalf deelprogramma's van IvDM met hierin de taakstelling door BOVAG, RAI, Innovam en overheid zijn:

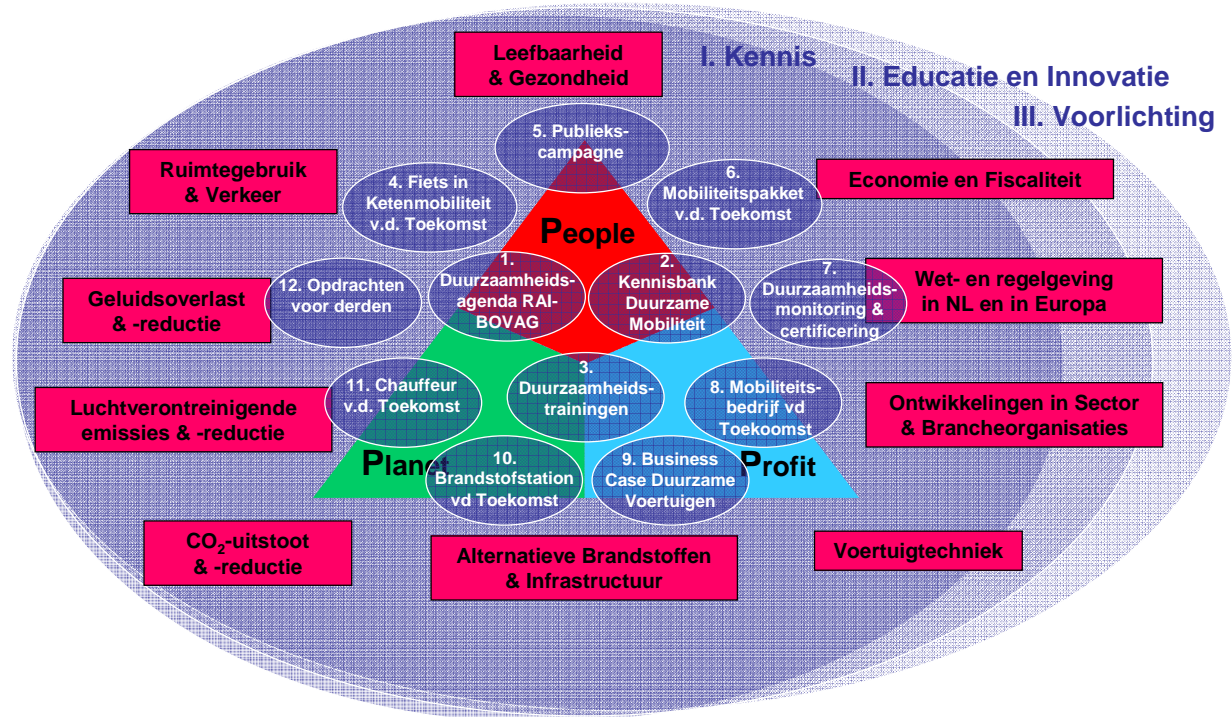
1. Duurzaamheidsagenda van RAI en BOVAG

Het leveren van ondersteuning aan de beleidsmakers van RAI en BOVAG met betrekking tot het voorbereiden van standpunten in beleidsdocumenten, studies en de gezamenlijke duurzaamheidsagenda. Opstellen/updaten van de verschillende deelagenda's voor auto, zware bedrijfswagen, gemotoriseerde tweewieler en fiets. In de periode november '08 – januari '09 is in samenwerking met DHV en een consortium van spelers in de tweewielerbranche gewerkt aan de nieuwe Duurzaamheidsagenda Fietsen. Vanaf maart '09 zal aan de nieuwe Duurzaamheidsagenda Auto gewerkt worden. Deze en volgende agenda's zullen een voortschrijdend karakter hebben, en daarmee een continue inzet van IvDM, RAI en BOVAG vragen.

2. Kennisbank duurzame mobiliteit

Dit deelprogramma betreft het ontwerpen van een direct toegankelijke kennisbank met toegangsniveaus voor consumenten, (beroeps)onderwijs en branche (leden BOVAG en RAI). Elke speler die belangrijke expertise en ervaringen heeft, wordt hierin gezien als een belangrijke kennisproducent. In deze benadering van kennis delen en kennis ontwikkelen staat zelfsturing centraal. Zij is ook in belangrijke mate gebaseerd op het goed begrepen eigenbelang van ondernemers in de branche. Kenmerkend voor de IvDM-aanpak is het vertrekpunt om de controle en sturing van duurzame innovatie los te laten. Dit is een

belangrijk dilemma in de mobiliteitsbranche, die aan de ene kant gebruik wil maken van zelfsturing, maar aan de andere kant niet goed kan verdragen dat die processen niet eenvoudig te sturen en te beïnvloeden zijn.

Figuur 3. Functionele gebieden (I-III) en deelprogramma's IvDM (1-12) geplot in het Tien-facettenmodel voor Duurzame Mobiliteit.

Misschien komt het wel doordat in de branche van vandaag de gedachte regeert dat alles wat belangrijk gevonden wordt gemanaged moet worden. Als het aankomt op kennisontwikkeling in duurzame mobiliteit, voelen mensen aan dat dat niet past en niet werkt.

Er is een aantal succesfactoren die helpen om kennisproductie door IvDM op gang te brengen, zoals de introductie via Internet van kenniscirkels rondom facetten van duurzame mobiliteit en deelprogramma's. Via de IvDM-website, Internet-forum en een digitale leeromgeving worden z.g. Frequently Asked Questions (FAQ's) beantwoord voor en door professionals in de branche. Deze online faciliteiten zijn min of meer voorwaarden voor het succes van IvDM als netwerkorganisatie.

3. Duurzaamheidstrainingen

IvDM ontwikkelt open trainingen en trainingen op maat rondom de tien facetten van duurzame mobiliteit. Het ontwikkelen van online trainingen – zoals die van De Nieuwe Band en Duurzaam Rijden (in opdracht van Senter-Novem en BOVAG) – is hiervan een goed voorbeeld. Aansluitend op de brede campagne voor de Nieuwe Band van overheid en branche in begin 2009 ontwerpen IvDM, VACO en Innovam in februari '09 een online training voor professionals in de breedte van de branche. Zo wordt de band als technologische innovatie gebruikt als 'driver' van duurzame mobiliteit. In combinatie met goede dienstverlening van onderhoudsbedrijven en gedrag van de automobilist leidt dit tot veiliger, zuiniger,

stillere en duurzame mobiliteit. Dit kan leiden tot extra business voor bandenspecialisten en garagebedrijven, alsmede tot aanzienlijke besparingen in het realiseren van infrastructuur (geluidsschermen) door de overheid. Het onderhouden van relaties met de relevante 'kennis- en opleidingswereld' (universiteiten, hogescholen, ROC's, onderzoeksbureaus, internationale kenniscentra en zusterbranche organisaties in het buitenland) is hiervoor van belang.

4. *Fiets in Ketenmobiliteit van de Toekomst*

Als uitwerking van de Duurzaamheidsagenda Fiets van RAI en BOVAG wordt hier in een innovatieproject samengewerkt aan ketenmobiliteit in een groot stedelijk gebied, met een prominente rol voor de fiets. In februari '09 wordt met ondernemers in de tweewielerbranche, belanghebbenden en een gemeente in Nederland gekozen voor een project dat voldoet aan elf criteria zoals gedefinieerd in de Duurzaamheidsagenda. De focus ligt op het ontwikkelen en uitvoeren van een integraal concept voor grootstedelijke ketenmobiliteit.

5. *Publiekscampagne*

De IvDM publiekscampagnes hebben tot doel de 'mobilitist', elke vervoersconsument in Nederland, te laten ontdekken wat duurzame mobiliteit is en wat het hem of haar oplevert door er in de eigen omgeving voor te kiezen. En waar kun je dan voor kiezen? Deze praktische oplossingen worden gericht op verschillende doelgroepen gecommuniceerd in samenwerking met deskundige partners. Te denken valt aan voor- of najaarscampagnes via een multimediale aanpak. Hierbij wordt onder andere gebruik gemaakt van internet (YouTube), (vak-)bladen, radio, tv – dit alles ondersteund door promotiemateriaal via leden van BOVAG en/of RAI. De campagnes sluiten aan bij de taken van BOVAG en RAI in voorlichting en maatschappelijke verantwoording. IvDM levert hier als volgt een bijdrage aan.

1. Voorlichting over milieumaatregelen en -beleid, specifiek gericht op de branche, in samenwerking met BOVAG en RAI:

- ondersteuning belangenbehartigers in hun opstelling en voorlichting richting de brancheleden en hun consumenten;
- het informeren van de branche via/in samenwerking met BOVAG en RAI over behaalde resultaten bij het verminderen van de milieudruk;
- ontwikkeling van communicatieboodschappen over de integrale branchevisie op milieu en mobiliteit;
- het communiceren met de branche over de branchebrede visie en ontwikkelingen;
- het informeren van de consument over de ontwikkelingen en behaalde resultaten;
- het informeren van de overheid en andere belanghebbenden over de voortgang, resultaten en relevante brancheontwikkelingen via BOVAG en RAI en hun leden;
- het geven van voorlichting en het beïnvloeden van gedrag door aanwijzingen en praktische tips door middel van campagnevoorstellen te doen met BOVAG en RAI;
- IvDM zal als kennisplatform van en voor de mobiliteitsbranche opereren door pro-actieve acties naar de BOVAG en RAI uit te zetten.

2. Afleggen van maatschappelijke verantwoording, door BOVAG en RAI door middel van informatieverstrekking over behaalde resultaten bij het verminderen van de milieudruk (veroorzaakt door wegverkeer) richting consument, overheid en branche, en het informeren van de overheid en andere belanghebbenden over de voortgang, resultaten en relevante brancheontwikkelingen.

Vanaf februari '09 wordt gewerkt aan een bijzondere opdracht in opdracht van Auto Recycling Nederland (ARN). IvDM coördineert de communicatie, inclusief een publiekscampagne, rondom de sloopregeling zoals uitgevoerd door ARN in samenwerking met BOVAG, RAI, STIBA en het Ministerie van VROM. IvDM formuleert in overleg met betrokken partijen een communicatiebeleid en -plan, om vervolgens de uitvoering daarvan aan te sturen. Doel van het communicatietraject rondom de sloopregeling is ervoor te zorgen dat verschillende doelgroepen (laatste eigenaren, het grote publiek, de auto- en demontagebranche en de politiek) bekend raken met de regeling en haar inhoud. Een tweede doel is het creëren van een positief imago van de sloopregeling bij de doelgroepen om een effectief gebruik te bewerkstelligen.

6. *Mobiliteitspakket van de Toekomst*

Initiatieven worden verkend met partners als de Vereniging van Nederlandse Autoleasemaatschappijen (VNA) en met partijen als Athlon, Freo, RABO-bank, NS en streek-/stadsvervoer, en fiets(voorzieningen-) bedrijven. In dit traject wordt kennis gedeeld over een innovatief mobiliteitspakket voor bedrijven en consumenten voor in de nabije toekomst. In dit pakket staan ketenmobiliteit en het stimuleren van het maken van slimme en bewuste keuzes centraal. Het pakket bestaat uit verschillende combinaties van (i) auto o.b.v. leaseconstructie, (ii) OV-kaart, (iii) fiets of ebike. Dit totaalpakket beoogt bij te dragen aan het antwoord van de sector op mentality-trends van consumenten en werknemers als 'Destress me please' en 'I want to be fully connected 24/7'.

7. Duurzaamheidsmonitoring & -certificering

RAI en BOVAG hebben IvDM uitgenodigd een branchemonitor duurzaamheid te ontwikkelen. De beoogde branchemonitor is een instrument om op basis van indicatoren omtrent producten en diensten in de volle breedte van de mobiliteitsbranche en omtrent de interne bedrijfsvoering van leden van de twee grote brancheorganisaties, op een inzichtelijke en aantrekkelijke wijze duidelijk te maken hoe de branche presteert en zich ontwikkelt op het vlak van duurzaamheid. Hiervoor kan het Tien-facettenmodel van duurzame mobiliteit van IvDM het vertrekpunt vormen. IvDM onderscheidt hierin vier fasen: (i) ontwerp, (ii) ontwikkeling, (iii) pilot en (iv) jaarlijkse uitvoering.

IvDM ziet de branchemonitor als een proces van regelmatig verzamelen en analyseren van informatie met als doel de duurzaamheidsagenda van RAI en BOVAG tijdig bij te stellen. Onze visie is om al bij het ontwerp van de duurzaamheidsagenda, de hierbij behorende strategie, en bij concrete duurzame innovatieprojecten na te denken over de wijze waarop monitoring (en evaluatie) plaatsvindt. Monitoring en evaluatie zal dus een integraal onderdeel van de duurzaamheidsagenda van RAI en BOVAG worden. Dit sluit aan bij de PDCA-cyclus (Plan-Do-Check-Act). IvDM streeft naar het formuleren van toetsbare doelstellingen in samenhang met een zo simpel mogelijke systematiek, zodat tijdig de beoogde informatie beschikbaar komt ten behoeve van de voortgang van de verduurzaming van de branche. Door aansluiting van de monitoring op reeds gebruikte methodieken (bv Duurzaamheidscertificering dealerbedrijven (zie onder); Anders Betalen voor Mobiliteit; Nationale Duurzaamheidsmonitor CBS/INS; Innovatiemonitor The Bridge) en bestaande gegevensbronnen (bijvoorbeeld RDC, CBS, RIVM, RAI en BOVAG) kunnen de kosten van de monitor beheersbaar blijven.

In samenwerking met BOVAG en BECO werkt IvDM aan een certificeringstraject van aangesloten dealerbedrijven. Hier wordt actief gewerkt aan de 'vergroening' en het zelfreinigend vermogen van de branche. Aanvankelijk ligt de focus op certificering van een (interne) duurzame bedrijfsvoering. Na kwalificatie van de voorhoedespelers in de branche (vanaf maart '09), zal de certificering actief worden gestimuleerd bij alle leden van BOVAG autobedrijven (vanaf medio 2009). Dit betreft een groeitraject waarin de lat steeds iets hoger zal worden gelegd voor ondernemers om het duurzaamheidcertificaat te behouden en hier allerhande voordeel mee te behalen. Het is de ambitie van IvDM om de duurzaamheidscertificering verder te ontwikkelen voor andere mobiliteitsbedrijven (verhuur, brandstofstations, wasstraten etcetera), en vervolgens voor diensten en producten in duurzame mobiliteit (2010).

8. Mobiliteitsbedrijf van de Toekomst

In dit visietraject voert IvDM een regierol in verschillende combinaties van: (i) het project Duurzame Automotive Retail van de Toekomst; (ii) een Werkplaats van de Toekomst als 'state-of-the-art' trainingsfaciliteit in Innovam, Nieuwegein; en (iii) een prijsvraag voor onafhankelijke garagehouders met investeringsvoorstel in de aanloop naar hun BOVAG Congres op 6 oktober 2009 (vanaf november '08).

In het eerste project wordt vanaf februari 09 een 'Automotive Retail Community' opgestart. Dit project heeft tot doel om kennis te ontwikkelen over duurzame (auto)mobiliteit door in een community concrete duurzame oplossingen te ontwikkelen. Om een dergelijke gezonde community op te starten zijn er drie belangrijke voorwaarden te vervullen: (1) een actieve groep mensen met een gedeelde visie, die (2) meewerken aan een product-service op een (3) centraal platform. Daarom wordt er in drie sporen gewerkt aan kennisontwikkeling. Dit zijn:

1. De visie en de community; mensen bij elkaar brengen middels een visie
2. Het product: duurzame automotive retail van de toekomst
3. Het online platform: een online community platform als bron van kennis en discussie

In het traject wordt een visie op de toekomst ontwikkeld en de betekenis van duurzame Automotive Retail voor mensen in die toekomst. Dit doen we door stakeholders op dit gebied uit te nodigen en met hen in dialoog te gaan. Hierbij gaat het niet alleen om experts, maar ook om mensen die in hun werk direct beïnvloed zullen worden door deze ontwikkelingen. In dit traject wordt er eerst gekeken naar factoren die in de toekomst invloed kunnen hebben op dat wat we nu 'Automotive Retail' noemen. Bestaat bijvoorbeeld de garage die we nu kennen dan nog? Welke factoren hebben invloed op de aanstaande veranderingen in de showroom? Vervolgens worden deze factoren met elkaar in verbinding gebracht en wordt er stelling genomen in deze context. Dat betekent dat er een duidelijk doel gesteld wordt met betrekking tot de betekenis van de garage in deze context: "wij willen dat mensen..." Deze visie staat centraal in de community.

De volgende stap is het ontwerpen met de hierboven genoemde stellingname. Het uiteindelijke 'product' – Automotive Retail van de Toekomst – moet de stellingname uitdragen en mét de community worden ontworpen. Dit doen we door eerst de gewenste interactie tussen mensen en het toekomstige product uit te werken en vervolgens concreet met het product aan de slag gaan. De communicatie hierover loopt via het online webplatform. Dit platform biedt een centrale plaats voor kennis en discussie en groeit mee met het project.

Dit proces zorgt voor een holistische aanpak van de duurzaamheidsuitdaging van de mobiliteitssector. Door niet te redeneren vanuit vandaag, maar vanuit de toekomst vertel je méér dan alleen features of gadgets. De garage van de toekomst kan zo een gedachtegoed uitdragen en een visie op duurzaamheid presenteren aan een breed publiek.

De resultaten uit het project Duurzame Automotive Retail van de Toekomst (1) vormen de basis voor De Werkplaats van de Toekomst, als trainingfaciliteit (2) en als prijsvraag (3).

9. Business Case Duurzame Voertuigen

IvDM werkt aan een business case voor duurzame voertuigen waarin voorwaarden worden uitgewerkt om de verkoop van duurzame voertuigen te laten stijgen. Voorbeelden van voorwaarden zijn de winstmarges op duurzame voertuigen en verkoopincentives. IvDM onderscheidt ruwweg drie generaties voertuigen: (1) de huidige generatie voertuigen met verbrandingsmotor op benzine en diesel, (2) hybride voertuigen en voertuigen op biobrandstof en aardgas en (3) elektrisch aangedreven voertuigen, op batterijen of waterstof. Hier wordt in samenwerking met partners gewerkt aan verdienmodellen rondom de voertuigen van alle drie de generaties. Welke businesspropositie past bij de wens van de 'mobilitist' van vandaag en morgen om een kleinere, schone en zuinige auto aan te schaffen? Hoe verhoudt deze nieuwe markt vraag zich tot de sterk aanbodgedreven businessproposities die de branche nu kent? Is een door klantwaarde-innovatie gedreven businesspropositie het antwoord op de huidige crisis in de branche?

Zeker is dat door middel van 'whole system thinking' slim kan worden ingespeeld op meerdere facetten van duurzame mobiliteit. Naast aandacht van de business case van vandaag en morgen, werkt IvDM met partners ook aan de business case van de 'Auto van de Toekomst'. De (nu nog) door technische innovatie gedreven voertuigen als de C'mm'n (<http://www.cmmn.org/>) en Prautotype (www.prautotype.nl) passen hier goed in. Ze kunnen als uithangbord fungeren voor de 'Businesspropositie van de Toekomst'. Hier zal door IvDM frequent de vraag aan toeleveranciers, producenten, importeurs, retailers en dienstverleners voorgelegd worden: Wat is de 'time to ...' ? (o.a. 'time to market' en 'time to profit').

10. Brandstofstation van de Toekomst

Nieuwe initiatieven worden verkend met BOVAG, Green Planet, VOLVO Van Vliet en Green Mobility. In het brandstofstation van de toekomst kunt u uw voertuig op efficiënte wijze voorzien van de juiste duurzame brandstof of energie. Hier wordt ingezet op de combinatie van o.a. (i) fossiele brandstoffen, (ii) aardgas en biogas tanken, (iii) 2^e en 3^e generatie biobrandstoffen tanken/bijmengen. (iv) elektrisch snelladen, (v) waterstofservicing en (vi) Terwijl u wacht, kunt u kiezen uit een innovatief dienstenaanbod, variërend van eerstelijns onderhoudscontrole (bandenspanning, motoronderhoud, wassen), mobiliteitsadvies en boodschappen doen tot educatieve diensten. Ook hier vormt het virtueel ontwerp via 'crowd sourcing' in een nieuwe internetcommunity de basis. IvDM zal namens BOVAG in een advies- en faciliterende rol nauw betrokken zijn bij nieuwe initiatieven in Pesse en in Zoetermeer (vanaf januari '09).

11. Chauffeur van de Toekomst

Een initiatief is gestart met BOVAG, Innovam, Qtrans en Green driver. De Chauffeur van de Toekomst is

de chauffeur die bewust rijdt in de auto van de toekomst die hem of haar van informatie voorziet hoe veilig, efficiënt en zuinig te rijden. Vanaf september '08 werkt IvDM samen met partners aan duurzaamheidstrainingen voor het beroepsgoederenvervoer. Doel is chauffeurs te stimuleren bewust keuzes te maken in hun rijgedrag, zodat ongelukken voorkomen en besparingen gerealiseerd kunnen worden. In dit project wordt bijgehouden wat de prestaties van de chauffeur zijn, inclusief het brandstofgebruik. Hieraan is een beloningssysteem gekoppeld, alsmede een duurzaamheidscertificering van de Chauffeur van de Toekomst.

12. Opdrachten voor derden

Het leveren van kennis en onderzoeksmateriaal voor specifiek op klantvraag (branche)gericht onderzoek en advies; voor opleidingen, trainingen en branchekwalificeringen (richting branche- en beroepsopleidingen) en voor innovatie van de branche. Het IvDM vervult hier de rol van adviseur naar externe partijen binnen de mobiliteitsbranche door op basis van feiten en analyses advies te geven over duurzaamheid aan bedrijven die voertuigen leveren en onderhouden.

Financiering

De twaalf deelprogramma's zijn in verschillende stadia van ontwikkeling. Ze vormen de ruggengraat van de begroting van IvDM 2008-2012 en van de subsidieaanvraag bij de overheid (2008-2009 en 2010-2011). In het overzicht treft u deelprogramma's die geïnitieerd worden met behulp van overheidssubsidie en co-financiering vanuit de branche. Over de gehele begrotingsperiode (2008-2012) geldt het streven naar 100% co-financiering vanuit de branche.

Hier zal ook gebruik gemaakt worden van co-financiering door de stichting OOMT, het opleidingsfonds voor professionals in de branche, en uit InnovatiePrestatieContracten (IPC). Het IPC is een van de instrumenten uit het basispakket van het ministerie van Economische Zaken om het innovatief vermogen van het MKB te stimuleren. Van belang bij het IPC is de samenwerking en kennisoverdracht binnen een groep MKB-bedrijven uit de branche die samenhang met elkaar hebben.

In het Koersdocument IvDM worden individuele projecten binnen de deelprogramma's verder toegelicht naar de aard van de innovatie en de aard van het verdienmodel voor ondernemers in de branche.

Wat is het IvDM niet?

- Een ingenieursbureau (zoals DHV, CE Delft of TNO)
- Een vereniging met leden (zoals BOVAG en RAI)
- Partijdig
- Een apparaat voor zelfstandige politieke lobby
- Een instituut dat (politieke) standpunten inneemt

Mensen

De kracht van IvDM zit in zijn medewerkers: een krachtige mix van vakmensen en professionals in verschillende disciplines, afkomstig van binnen en van buiten de mobiliteitsbranche. Zij maken IvDM onderscheidend, vormen het belangrijkste kapitaal van het instituut, dragen de cultuur en zijn hiervan de aanjagers in het netwerk. Als collega's staan we voor *DRIVE* als de kernwaarden van het instituut: Deskundig, Realistisch, Innovatief, Verantwoordelijk en Energiek. Het IvDM-team is per 1 oktober '08 samengesteld uit twee consultants, mw. Inge Buth en dhr. Paul Hoffschult, onder leiding van manager dr.ir Tjeerd W. Hobma. U treft hen op www.ivdm.nl. Een vierde collega wordt aangetrokken in begin 2009. Verdere groei van het team zal gefinancierd worden uit de projecten die zullen worden gerealiseerd voor en door de sector.

Waar vindt u ons?

Het Instituut voor Duurzame Mobiliteit is gehuisvest in Innovam aan de Structuurbaan 2, Nieuwegein. Heeft deze informatie uw belangstelling gewekt? Dan verkennen we graag samen met u wat IvDM voor uw organisatie kan betekenen.

Dr.ir. Tjeerd W. Hobma

Manager IvDM

T: 06 5252499273

E: tjeerd@IvDM.nl